

Může fretka chodit venku na vodítku?

Pro většinu psů je setkání s fretkou velkým překvapením

Setkání s fretkou

Možná jste při procházkách se svým psem už někdy potkali podivná zvířátka s protáhlým čumáčkem a očima jak korálky. Pejsek to není, ale co to tedy je? A má vůbec co dělat venku na vodítku?

Fretka je stejně jako pes nebo kočka domestikovaná šelma, v tomto případě ale kunovitá. Jde o domácího příbuzného a potomka tchořů, stejně jako pes je nejspíš příbuzný vlka. Nepatří tedy ani do ZOO, ani do volné přírody, jak se často domnívají náhodní kolemjdoucí. Nejde ani o žádnou módní novinku - fretky se chovají od starověku přes středověk až po dnešek. Jen u nás v minulém století zájem o ně poklesl, protože byly využívány především jako lovecké

zvíře určené k norování králíků (tzv. fretkování) a králíků je čím dál méně. Nicméně stejně jako lovecká plemena psů i fretka si postupně získala své nové místo domácího mazlíka a dnes se k loveckým účelům masově používá snad jen v Británii. Část své kariéry (opět stejně jako psi a kočky) strávila dokonce jako kožešinové zvíře, její chov k těmto účelům však není příliš ekonomický. V zahraničí se dnes její štíhlé teličko a ochota prolézt každou škvíru využívá při prota-

hování kabelů potrubím, například pro televizní přenosy (fretky umožnily divákům zhlédnout slavný Koncert Milénia či svatbu prince Charlese). Pokud jde o právní úpravy chovu domácích mazlíčků, ať už u nás nebo v Evropské unii, jejímiž Členy jsme se nedávno stali, má fretka stejné postavení jako pes a kočka.

Může fretka chodit venku na vodítku?

Může, a dokonce by měla. Jde o velmi aktivní zvíře, kterému pohyb prospívá, ale zároveň o zvířátko malé (samci 1, 5 až 2 kg, samičky 0, 7 až 1 kg), kterému bez vodítka hrozí řada nebezpečí. Nejenom že může skončit pod koly auta, ale snadno ji nepozorný kolemjdoucí přišlápne nohou. Také se příliš dobře neorientuje na neznámém území a mohla by se ztratit. V neposlední radě je tu ovšem také nebezpečí konfliktu s volně pobíhajícími psy. Prakticky všichni psi jsou fretkami velmi zaujati, často dokonce tak, že odmítnou poslechnout povely a běží za zajímavou vůní. Hodně z nich se neznámého zvířátka bojí, většina je zvědavá, ale někteří zareagují i nepředvídatelnou agresí. Stejně tak některé fretky psa vítají jako společníka ke hře, jiné ho mohou samy napadnout. Proto je při každém setkání zvířat, která se neznají, namístě opatrnost. Ačkoliv občas majitelé psů v takové situaci sázejí na -právo silnějšího", případná šarvátka může překvapivě špatně skončit i pro mnohem většího psa. Fretky totiž při pocitu ohrožení utoučí na psí čenich, který je velmi citlivý a silně krvácí. Navíc bývají velmi houževnaté a ve stisku nepovolí. V několika případech to už vedlo až k úhynu zvědavého dotýry ne nadarmo myslivci nepouštějí své lovecké psy do kontaktu s tchořími samičkami pečujícími o mladá - vědí, že by zbytečně riskovali.

Setkání dvou druhů

Při setkání s fretkou je dobré vzít svého psa na krátké vodítko a na možnost kontaktu se nejprve zeptat druhého chovate-

Společná procházka chovatelů fretek ve větší skupině

Při každém setkání se zvířata nejdříve musejí důkladně očichat

le. Hodně můžete usoudit i z toho, jestli svou Fretku nechá na zemi a pouze zkrátí vodítko, nebo jestli ji zdvihne do náruče. Kontakt zvířat mu nevnucejte, sám nejlépe ví, jak jeho fretka na psy reaguje. Zatímco některá má psiho kamaráda doma, jiná má se psy špatné zkušenosti a i pouhé očichání považuje za nevídanou agresi. A kdo by se divil třeba fretčímu samečkovi Kubovi, kterého si vkladav spletl se zubní nití, zatímco psi panička stála nevzrušeně opodál a vyděšenou majitelku fretky chlácholila slovy: "nebojte se, on mu nic neudělá"? Těžko uvěřit při pohledu na psa, kterému z tlamy visí druhý konec vašeho vodítka! A není také těžké si domyslet, jak se cítí v takové situaci fretka, ani jak bude příští- reagovat na blížící se psí tlamu. Nepochopí, že zrovna váš pes ji ochutnávat nechce, a kousne raději jako první. Také pokud se váš pes fretky bojí, nijak ho k setkání nenuťte. Dokonce i v případě, že se k sobě obě zvířata chovají přátelsky, neustále dohlížejte na průběh sblížení. Přecejnenjde o dva druhy s odlišnými reakcemi a často s dost rozdílnými tělesnými proporcemi. Stačí nešťastná náhoda nebo nedorozumění a i přátelská hra může skončit zraněním.

Jak poznat náladu fretky?

Při setkání vašeho psa s fretkou pro vás bude výhodou, pokud se naučíte alespoň v základech rozumět jejímu chování. Fretky jsou velmi tichá zvířata, nevrčí ani neštěkají. Pokud si chtějí hrát, většinou vyhrbí hřbet, můžou začít i snožmo poskakovat a vydávat kvokavé zvuky, přibližně jako „u-u-u-u“. Naopak pokud se naježí a syčí, je lepší klidit se jim z cesty! Pokud fretka křičí nebo píská, znamená to bolest a strach, ani v takovém případě rozhodně nepokračujte v seznamování. A konečně

pokud jí váš pes nepadne do oka a bude se s ní snažit kontaktovat, může ve strachu použít k obraně pachové žlázy. Pro Člověka to není nic tragického, ale pro jemný psí čich je to skutečně strašlivá zbraň. Většinou ho takový zážitek odradí od všech dalších pokusů o kontakt. V případě, že by se fretka cítila v ohrožení a vašeho psa kousla, půjde obvykle nejdříve o „první varování“, tedy lehké a krátké kousnutí, "štípnutí". Pokud se jí pes neklidí z cesty, následuje většinou silnější kousnutí, po kterém fretka zpravidla nepustí stisk. Brání-li se pes. Často se jí vytrhne jen na malou chvíli, aby se vzápětí fretka zakousla o pár milimetrů vedle. V takové situaci se snažte psa zklidnit, rukama mu přidržte tlamu, aby majitel fretky mohl bezpečně svému zvířeti rozevřít bočním hmatem čelisti - je to jediný způsob, jak obě zvířata oddělit s minimem zranění. V žádném případě se nesnažte zvířata násilně odtrhnout, tržné rány bývají mnohem horší než malé vpichy ostrých fretčích špičáků!

Pokud se na procházce setkáte s fretkami, vezměte psa pro jistotu na krátké vodítko

Vzájemná tolerance

Někteří chovatelé psů bohužel jsou k fretkám na vodítku velmi bezohlední. I na místech, kde je tabulka se zákazem volného pobíhání, nechávají své psy bez vodítka a buď je nemají pod dohledem, nebo je dokonce úmyslně nechají fretku děsit a ohrožovat. Bohužel jsem byla i svědkem fyzického napadení v situaci, kdy chovatel svou fretku zachránil z psí tlamy a útočícího psa, ke kterému se nikdo nehlásil, odstrčil nohou (ruce držel i s fretkou nad hlavou). V tu chvíli přiběhl majitel psa a začal ho mlátit. Možná jsou fretky méně časté než psi, ale věřte, že jich je hodně. Možná stačí jen trochu víc ohledů a tolerance, aby se jejich chovatelé přestali bát dopřát svému zvířeti tolik potřebný pohyb. Místa je přece dost pro všechny, jen se chovatelé různých zvířat musejí navzájem respektovat.

Petra Nerandžičová